

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. ... Ügyvédi Iroda (fél címe 4) által képviselt felperes neve felperesnek dr. ... ügyvéd által képviselt ... alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 19. sorszámu végzésével kijavított 2019. augusztus 27-én kelt 39.G.41.626/2018/14. számú ítélete ellen a felperes által 15. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

#### í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000 (Huszonötezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra az illetékfeljegyzési jogára tekintettel meg nem fizetett 60.100 (Hatvanezer-száz) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

#### I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét - amelyben kérte az alperessel kötött deviza alapú kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapítását jogszabályba ütközésre, továbbá arra tekintettel, hogy az árfolyamkockázat viseléséről nem kapott megfelelő tájékoztatást, az érvénytelenség jogkövetkezményeként az alperes 749.899 forint és kamatai megfizetésére kötelezését - elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 forint perköltséget, valamint külön felhívásra a Magyar Állam javára 140.000 forint le nem rótt kereseti illetéket.
- [2] Határozata indokolásában rögzítette, hogy a perbeli kölcsönszerződés a felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozata alapján létrejött.
- [3]találta az 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 213. § (1) bekezdésének a) pontjára alapított semmisséget figyelemmel arra, hogy a kölcsönszerződésben szerepel a szerződés tárgya. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés nem ütközik a rHpt. 213. § (1) bekezdésének e) pontjában sem és emiatt nem semmis a kölcsönszerződés, mivel az tartalmazza a törlesztőrészletek számát, a törlesztő részletek havi összegét és a törlesztési időpontokat.
- [4] A perbeli kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó tájékoztatást tartalmazó

IV.3. pontját a rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdései, a 2/2014. PJE határozat 1., III.1 pontjai, a 93/13/EGK irányelv (Irányelv) 4. cikk (2) bekezdése, valamint az Európai Unió Bírósága (EUB) C-26/2013. és C-51/2017. számú határozataiban kifejtett álláspontok alapján vizsgálta.

- [5] Kiemelte, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatásnak ki kell terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. Amennyiben a szerződés szövegéből egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelensége a rPtk. 209. § (5) bekezdése alapján nem állapítható meg. Nem tisztességtelen a kikötés, ha a szerződés szövegéből az árfolyamkockázat korlátozás és az árfolyam fogyasztóra nézve kedvezőtlen változásának felső határ nélkülisége nem állapítható meg.
- [6] Az elsőfokú bíróság a fentiek vizsgálata alapján arra a következtetésre jutott, hogy a kölcsönszerződés 4.3 pontja világos és egyértelmű tájékoztatást ad arra, hogy az árfolyamkockázatot a felperesnek kell viselnie, az ebből eredő kockázat a kölcsönszerződés futamideje alatt bármikor bekövetkezhet, amelynek mértéke jelentős lehet, a kockázat mértéke pontosan nem becsülhető. A tájékoztatás külön is kitér arra, hogy a perbeli konstrukcióra további kockázatot jelentenek a kölcsön devizanemére irányuló nemzetközi pénzpiaci kamatok változásai is, mert az ilyen mértékű kamatváltozás önmagában növelheti a törlesztőrészletek összegét. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a szerződésben szereplő kockázatfeltáró nyilatkozatban a felperest írásban tájékoztatták a rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdései szerint a deviza alapú kölcsön igénybevételéből eredő esetleges kockázatokról, aki az abban foglaltakat a szerződés aláírásával tudomásul vette.
- [7] A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli deviza alapú kölcsönszerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelel a 2/2014. PJE határozatban, a rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben, valamint az EUB fenti határozataiban rögzített követelményeknek, ezért tisztességtelenségének, ebből eredően a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítására nincs jogszabályi lehetőség.
- [8] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján hivatalból nem észlelt a szerződés egyes kikötései vagy egésze vonatkozásában semmisséget.
- [9] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatását és a kereseti kérelmének történő helyt adást, az alperessel kötött szerződés érvénytelenségének a megállapítását és az alperes 749.899 forint és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezését.
- [10] Álláspontja szerint tévedett és jogszabálysértő döntést hozott az elsőfokú bíróság, amikor a kereseti kérelmét elutasította.
- [11] Az elsőfokú bíróság megállapításával szemben a perbeli deviza alapú kölcsönszerződés IV.3. pontjában szereplő - az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó - tájékoztatás nem felel meg a rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben, valamint az EUB C-186/16. és C-51/17. számú határozataiban megfogalmazott kritériumoknak. Állította, hogy a szerződésnek az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezése nem tartalmaz érdemi információt. A kölcsönszerződés IV.3. pontjából nem állapítható meg, hogy a forint kedvezőtlen irányú árfolyamának változása esetén az adós terhei milyen módon változnak meg, így az alperes által kockázatfeltárásként tekintett és az elsőfokú

bíróság által is elfogadott tartalma megfogalmazásában nem egyértelmű, homályos, az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó számára nem nyújtott elegendő tájékoztatást. Álláspontja szerint kizárólag az olyan írásbeli tájékoztatás felel meg a rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben foglaltaknak, amelynek érthető, világos és informatív a szövegezése, továbbá reprezentatív példák feltüntetésével a fogyasztó figyelmét felhívja az általa viselendő kockázatra, az abból eredő potenciális veszélyekre. Ezen túlmenően sérelmezte, hogy nem állt kellő idő a rendelkezésére ahhoz, hogy a tájékoztatás alapján megalapozott üzleti döntést tudjon hozni.

- [12] Hivatkozott továbbá arra, az adós a szerződés alapján arra vállalt kötelezettséget, hogy az esetlegesen jelentős mértékű árfolyam emelkedés hatását viseli, amely legfeljebb néhány százalékos változást jelenthet. Ez azonban nem azonos a korlátlan kockázatvállalással, mert erre senki nem vállalkozhat. A „jelentős szó” egyébként is minden ember vonatkozásában más mértéket takar, azaz ez egy szubjektív kategória. A perbeli kölcsönszerződés IV.3. pontja nem minősül kockázatfeltárásnak, mivel az átlagos fogyasztó ez alapján nem láthatta át azt, hogy reális esélye van az árfolyam változásának, amelynek hatására az általa teljesítendő szolgáltatás mértéke a hitel futamideje alatt akár korlátlanul is megnövekedhet.
- [13] A keresetlevelében támadott szerződéses kikötés a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján is tisztességtelennek minősül, mivel a fogyasztóval a szerződő fél egyoldalúan, előre határozta meg az általa kockázatfeltárásnak tartott kikötéseket, amelyeket egyedileg nem tárgyalt meg vele.
- [14] Utalt továbbá a Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10-én hozott állásfoglalására, továbbá a Civilisztikai Kollégiumvezetők 2015. november 9-10. között tartott országos értekezleten megfogalmazott nyilatkozatra, a „jelentős növekedést” több szempontból értelmezte.
- [15] Az elsőfokú eljárás alatt végig vitatta, hogy az alperes képviselőjében eljáró autókereskedő az árfolyamkockázatról részletes és teljes körű tájékoztatást adott volna a szerződéskötéskor, az árfolyamkockázattal kapcsolatban nem tudott egyértelmű választ adni. Kérdéseire adott válaszában kifejezetten a kockázat elfedésére, bagatelizálására alkalmas tájékoztatást nyújtott, amely azt erősítette benne, hogy ez az ügylet nem rejt magában valós kockázatot.
- [16] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és a felperes perköltség fizetésére kötelezését.
- [17] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékoknak megfelelő, a jogszabályi rendelkezések helyes értelmezésén alapuló ítéletet hozott. A szerződésből egyértelműen felismerhető volt, mind az árfolyamváltozásból eredő kockázat, mind a pénzügyi folyamatok kockázata, továbbá az is, hogy nincs felső határ ezek tekintetében, a változás akár jelentős is lehet. Az irányadó jogszabályi rendelkezés alapján az alperesnek írásban kellett eleget tennie a tájékoztatási kötelezettségének, amire sor került. A tájékoztatás tartalma kellően részletes és érthető volt ahhoz, hogy a felperes felismerhesse, a futamidő során az árfolyamváltozások esetlegességéből, valamint a pénzügyi kamatok változásaiból eredő fizetési kötelezettség őt fogja terhelni. A kölcsönszerződés IV.3. pontjában szereplő tájékoztatás egyértelműen alkalmas volt arra, hogy a felperes a kockázatok ismeretében, annak gazdasági következményeit megértve döntsön a szerződés megkötéséről. A felperes által vitatott kikötés nem csak az árfolyamváltozás esetleges negatív hatásaira hívta fel a figyelmet, hanem tájékoztatott a pénzügyi kamatok esetleges negatív hatásainak a lehetőségeiről is.
- [18] Az elsőfokú eljárás során nem hangzott el olyan nyilatkozat vagy tanúvallomás, amely alapján arra

lehetett volna következtetni, hogy az alperes vagy az ügylet lebonyolításában közreműködő ügynök megtevesztette volna a felperest a szerződés tartalmát, illetve a kockázatvállalás mértékét, jellegét illetően. A felperes a meghallgatásakor úgy nyilatkozott, hogy elolvasta a szerződést, a felperes nem kapott olyan tartalmú tájékoztatást az alperestől vagy az ügynöktől, amely lerontotta volna az írásbeli tájékoztatást, ezzel kapcsolatban hivatkozott **tanú1** tanúvallomásában foglaltakra.

- [19] A felperesnek az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatai részben ellentmondásosak voltak, ettől függetlenül egyértelmű, hogy tudomása volt a változás lehetőségéről, az árfolyamkockázatról, csak annak mértéke lepte meg. Az is egyértelmű, hogy a felperesnek lehetősége volt a szerződést elolvasni, ezzel a lehetőséggel élt is, továbbá elegendő idő állt a rendelkezésére annak elolvasására és értelmezésére.
- [20] A Fővárosi Ítéltábla a felperes fellebbezését a rPp. 256/A. § (1) bekezdésének f) pontja és a 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [21] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, kizárólag azt vizsgálta, hogy a peres felek által kötött deviza alapú kölcsönszerződés IV.3. pontja az árfolyamkockázat viseléséről megfelelő tájékoztatást adott-e a felperesnek.
- [22] A felperes fellebbezése nem megalapozott.
- [23] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a vonatkozó jogszabályi rendelkezések, a bírói gyakorlat, valamint az EUB határozatai alapján érdemben megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem érvénytelen.
- [24] A felperes a keresetlevelében a perbeli kölcsönszerződés tisztességtelenségének és erre tekintettel érvénytelenségének a megállapítását azért kérte, mert álláspontja szerint az alperes a felperesnek az árfolyamváltozás kockázatairól nem adott megfelelő tájékoztatást.
- [25] Deviza alapú kölcsönszerződés esetén - ahogy azt a 6/2013. PJE határozat 1. pontja és az ahhoz fűzött indokolás is tartalmazza - a hitelező és az adós szerződésből eredő pénztartozása egyaránt devizában került meghatározásra (kirovó pénznem), és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem). Az adós devizában adósodott el, olyan konstrukcióban szerezte meg idegen pénz időleges használatának a jogát, amelyben az esedékességkor annyit tartozott forintban fizetni (leróni), amennyi megegyezik a szerződésben devizában meghatározott (kirótt) pénztartozással. A kölcsönszerződésben a tartozás devizában van meghatározva, ezért az adós forintban teljesítendő fizetési kötelezettsége a forint erősödésétől, gyengülésétől függ. A devizában meghatározott kölcsönért az adósnak a forint gyengülése esetén többet kell visszafizetnie, a terhei növekednek, míg erősödése esetén kevesebbet, a terhei csökkennek. A hitelező helyzetére ugyanakkor az árfolyam változása nem hat ki, mivel az adós általi visszafizetéskor forintban ugyanolyan értékű devizához jut, mint amennyit folyósított.
- [26] A deviza alapú fogyasztói szerződéseknél tehát a jogviszony természetéből adódik, a kölcsön devizaalapúságának szükségszerű következménye az, hogy az árfolyamkockázat viselése - eltérő rendelkezés, illetve a felek eltérő megállapodása hiányában - korlátozás nélkül a kölcsönt felvevő fogyasztóra hárul, az árfolyamváltozás előnyeit és hátrányait egyaránt ő viseli.

- [27] Mindebből - a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában és az ahhoz fűzött indokolásban foglaltakra is figyelemmel - az következik, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezései a főszolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülnek, ezért tisztességtelenségük csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha a szerződéskötéskor tartalmuk - a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is tekintettel - az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára nem volt világos és nem volt érthető. Ebből a szempontból annak van jelentősége, hogy a szerződés szövege és a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás alapján a fogyasztó képes volt-e értékelni az árfolyamváltozás rá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit is, azt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.
- [28] A szerződő felek között fennálló információs egyensúlyhiányra tekintettel a deviza alapú kölcsönszerződések esetén az ügyletből eredően az ügyfelet érintő kockázatra nézve a rHpt. 203. §-a speciális, a rPtk. 205. § (3) bekezdésében foglaltakat meghaladó többlet tájékoztatási kötelezettséget írt elő a pénzügyi intézmények számára, amelynek tartalmaznia kellett az árfolyamkockázat ismertetését és annak hatását a törlesztőrészletekre. E tájékoztatásnak - ahogy azt a 6/2013. PJE határozat 3. pontjában és az ahhoz fűzött indokolásban a Kúria kifejtette - az árfolyamváltozás lehetőségére és arra kellett kiterjednie, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre.
- [29] Vita esetén a pénzügyi intézményre hárult annak bizonyítása, hogy az árfolyamkockázat valós tartalmáról a szerződéskötést megelőzően világos és érthető tájékoztatást adott a kölcsönt felvevő fogyasztó részére, annak alapján a fogyasztó képes volt értelmezni az árfolyamváltozás rá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit is, abból egyértelműnek kellett lennie a számára, hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli.
- [30] Ez következik többek között az EUB C-51/17. számú ítéletéből is, amely az Irányelv 4. cikk (2) bekezdését értelmezve az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő általános szerződési feltétel tekintetében a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettségre nézve a következő követelményrendszert állította fel ahhoz, hogy megfeleljen a világos és érthető megfogalmazás követelményének: a pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtania a kölcsönvevők számára, hogy utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak; annak ki kell terjednie a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, arra, hogy az gazdaságilag nehezen elviselhetővé válhat, ha az a pénz, amelyben az adós a jövedelmét kapja leértékelődik azon devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották; a tájékoztatásra a szerződés megkötése előtt időben kell, hogy sor kerüljön.
- [31] Az árfolyamkockázatról történő tájékoztatásra nézve az EUB más határozataiban sem állított fel a fentieknél szigorúbb követelményrendszert.
- [32] Az ítélezési gyakorlatra irányadó BDT2020. 4185. számú eseti döntésből kitűnően az árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben az adósra hárító szerződéses kikötés nem tisztességtelen önmagában azért, mert a kockázatfeltáró nyilatkozatot maga a szerződés tartalmazza. A fogyasztónak a szerződéskötés napján aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat esetén is lehetősége van a szerződés aláírását megelőzően a szerződés elolvasására, a szerződésből eredő kockázatok mérlegelésére és ezt követően a szerződést csak akkor írja alá, ha a tartalma megfelel a szerződéses akaratának.

- [33] Az EUB C-92/11., C-26/13., C-186/16. és C-51/17. számú ítéleteinek azon kitétele, hogy a szerződés megkötése előtt időben kell nyújtania tájékoztatást, nem azt jelenti, hogy annak a szerződéskötés napját megelőzően kell megtörténnie. A kellő időben nyújtott tájékoztatás körében annak van jelentősége, hogy a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazására, az ahhoz szükséges tájékoztatásra azt megelőzően került-e sor, hogy a szolgáltató által előre megfogalmazott feltételeknek alávetette magát a szerződés megkötésével. A szerződéskötéssel egyidejűleg, a szerződéskötés napján nyújtott tájékoztatás is megfelelő lehet, ha a félnek a szerződés aláírása előtt lehetősége volt a szerződésbe foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot elolvasni és megérteni. Arra a fogyasztónak kell hivatkoznia, hogy az általa aláírt kölcsönszerződés ellenére e feltételek valójában nem álltak fenn, mert nem volt lehetősége a szerződésbe foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot elolvasni és megérteni a szerződés aláírása előtt. Ebben az esetben már a pénzügyi intézménynek kell bizonyítania, hogy biztosította a szerződés aláírása előtt az iratok elolvasásának és tanulmányozásának lehetőségét. A felperes a személyes előadásakor elmondta, hogy a szerződést többször elolvasta, szóban azt a tájékoztatást kapta, hogy lehet ingadozás az árfolyamváltozás miatt, amely a tőkére is kiterjed. Állítása szerint a változás felső határa nem került szóba.
- [34] Az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően mindez azt jelenti, hogy a felperes árfolyamkockázat viselésére vonatkozó tájékoztatása határidőben megtörtént, a felperesnek elegendő idő állt a rendelkezésére ahhoz, hogy a szerződéssel elvállalt kockázatot ténylegesen megismerje és mérlegelje. Ehhez képest a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperest ezzel kapcsolatban további bizonyítási kötelezettség nem terhelte.
- [35] A Fővárosi Ítélet tábla álláspontja szerint a perbeli esetben a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmára figyelemmel az alperes az árfolyamkockázat viselésére vonatkozóan a fent kifejtett követelményeknek megfelelő tájékoztatást adott a felperesnek. A kockázatfeltáró nyilatkozatban a felperes tájékoztatást kapott a forint árfolyama bármilyen irányban történő elmozdulásának, így esetleges gyengülésének, az irányadó kamat változásának lehetőségéről, arról, hogy az gazdaságilag hátrányos helyzetbe hozhatja. Külön felhívta a figyelmet az árfolyamváltozás, a kamatváltozás lehetőségére, a forintban számított adósságterhek kumulatív növekedésére. Az alperes a kockázatfeltáró nyilatkozatban feltárta a szerződéses ügyletben a felperest érintő kockázatot, ismertette az árfolyamkockázat mibenlétét, valamint annak hatását a törlesztőrészletekre.
- [36] A kockázatfeltáró nyilatkozat nem csak alaki és nyelvtani szempontból ismertette az árfolyamváltozás és a kamatváltozás lehetséges kockázatát, hanem világos és áttekinthető tartalmú volt, a tájékoztatás alapján arra is számíthatnia kellett, hogy a gazdasági következmények számára akár jelentős mértékben hátrányosak lehetnek. A kockázatfeltáró nyilatkozat alapján az átlagosan tájékozott, körültekintő és észszerűen figyelmes fogyasztónak tisztában kellett lennie azzal, hogy az árfolyamkockázat kizárólag őt terheli. A kockázatfeltáró nyilatkozatban nem szerepelt olyan információ, amely ne lenne világos és érthető, és amelynek alapján a szerződéskötéskor a felperes alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli.
- [37] A 6/2013. PJE határozat egyértelműen kimondja, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó tájékoztatásnak nem kell kiterjednie az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére és a pénzügyi intézménynek arról sem kellett nyilatkoznia, hogy a szerződés futamideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa. A rPtk. 205. § (3) bekezdése alapján az alperesnek a felperest arról sem kellett tájékoztatnia, hogy milyen árfolyam mellett vész el a szerződéskötés időpontjában meglévő kamatelőny. A pénzügyi

intézménytől ugyanis nem várható el, hogy a futamidő végéig előre pontosan meghatározza az árfolyam változásának irányát és mértékét, mivel az árfolyam bármilyen irányban történő változását több olyan körülmény befolyásolja, amely egy hosszú távra szóló szerződésnél nem látható előre.

- [38] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az alperes által a kölcsönszerződésben adott tájékoztatás megfelel a vonatkozó jogszabályoknak, a kialakult bírósági gyakorlatnak és az EUB határozataiban foglaltaknak, azaz a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt felperes számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, ezért a vizsgált kikötés tisztességtelenségét a rPtk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.
- [39] A perben nem merült fel adat arra nézve, maga az alperes sem állította, hogy a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, a kockázatfeltáró nyilatkozatot tartalmazó rendelkezése vonatkozásában a szerződéskötést megelőzően lehetőséget biztosított arra, hogy e szerződési feltételek tartalmát a fogyasztó befolyásolhassa és a fogyasztó e lehetőséggel nem élve fogadta el ezeket a feltételeket, ezért ezen szerződési feltételek - a 2/2011. PK vélemény 2. pontjára is figyelemmel - egyedileg meg nem tárgyalta, illetve általános szerződési feltételnek minősülnek.
- A felek közötti jogvita tárgyát a perbeli kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, a kockázatfeltáró nyilatkozatot tartalmazó rendelkezéseinek és ezen keresztül az árfolyamkockázatot a felperesi fogyasztóra telepítő, egyedileg meg nem tárgyalta, illetve általános szerződési feltételnek minősülő rendelkezései tisztességtelenségének és ebből eredő semmisségének a vizsgálata képezte.
- [40] Amennyiben a szerződés szövegéből, vagy a fogyasztó által aláírt, illetve vele bizonyítottan közölt kockázatfeltáró nyilatkozatból megállapítható, hogy a megfelelő tájékoztatás megtörtént, azt az ellenkező bizonyításáig úgy kell tekinteni, hogy az árfolyamkockázat korlátlanul őt terhelő volta a fogyasztó számára világos és érthető volt, illetve annak kellett lennie.
- [41] A perbeli esetben a szerződés felperes által aláírt egyedi részének 7. pontja és az Üzletszabályzat ezzel lényegében azonos tartalmú 18.3.4. pontja az árfolyamkockázatra nézve a korábban már részletesen ismertetett követelményeknek megfelelő, világos és érthető, tisztességes tájékoztatást tartalmazott. Az árfolyamkockázatot illetően a szerződésben nem szerepelt olyan információ, amely ne lenne világos és érthető, és amelynek alapján a szerződéskötéskor a felperes alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli. Mindebből az következik - amint azt a 2/2014. PJE határozat indokolásának III.1. pont utolsó bekezdése is rögzíti -, a felperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy a szerződésben foglalt megfelelő tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozat ellenére az alperestől szóban olyan eltérő tartalmú tájékoztatást kapott, amelyre figyelemmel alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy az bizonyos mértékben korlátozott, van egy maximuma. E körben azonban a felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget annak ellenére, hogy az elsőfokú bíróságtól a rPp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő tájékoztatást kapott a bizonyítási teherről.
- [42] Nincs olyan jogszabályi előírás, amely az árfolyamkockázat viseléséről az írásbeli tájékoztatáson túlmenően szóbeli tájékoztatást is előírna, ezért súlytalan az a fellebbezési érvelés, hogy a felperes az autókereskedőtől ezzel kapcsolatban nem kapott egyértelmű, részletes és teljes körű tájékoztatást.
- [43] A 2/2014. PJE határozat III.1. pontjából következően ennek akkor lenne jelentősége, ha a szerződés

egyértelmű megfogalmazása, a megfelelő tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozat ellenére a szerződéskötés során a pénzügyi intézménytől vagy annak képviselőjétől kapott tájékoztatás alapján a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége vagy az bizonyos mértékben korlátozott (van egy maximum). Ez a helyzet akkor, ha a fogyasztó az árfolyamváltozás várható alakulásáról, maximális mértékéről a pénzügyi intézménytől, annak képviselőjétől konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlanak bizonyult tájékoztatást kapott. Ebben az esetben a szerződés a nem megfelelő (téves, félreérthető, nem egyértelmű) tájékoztatással érintett rendelkezése tisztességtelen, amely a szerződés teljes érvénytelenségét eredményezi. A nem megfelelő tájékoztatás tényét a fogyasztónak kell bizonyítania.

- [44] A felperes a személyes meghallgatásakor az autókereskedőtől kapott tájékoztatás tartalmára részben ellentmondásos nyilatkozatot tett. felperes neve tanúvallomásában elmondta, hogy a szerződéskötéskor az árfolyamváltozás semmilyen szinten nem került szóba.
- felperes nevének tanúvallomásában előadta, hogy az autókereskedő csak minimális változásról beszélt, továbbá arról, hogy ezzel a kölcsönrel nagyon jól járnak. **tanú2** autókereskedő tanúkénti meghallgatásakor elmondta, hogy a perbeli szerződéskötéssel kapcsolatban már semmire nem emlékezett, általánosságban arról tudott nyilatkozni, hogy a szerződéskötéskor az árfolyamváltozásra és arra, hogy emiatt a törlesztőrészlet változhat, felhívták az ügyfelek figyelmét. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a felperes a tanúvallomásokkal nem tudta bizonyítani, hogy az autókereskedő az árfolyamkockázat viseléséről a szerződésben szereplő tájékoztatáshoz képest téves, félreérthető, nem egyértelmű tájékoztatást adott, ezért a kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapítását ez a felperesi hivatkozás sem eredményezte.
- [45] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján - kiegészített indokolással - helybenhagyta.
- [46] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte az alperes másodfokú perköltségének a megfizetésére, az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és 5. §-a alapján mérlegeléssel, a ténylegesen kifejtett ügyvédi munkára tekintettel határozta meg.
- [47] A felperes fellebbezésének eredménytelenségére és illetékfeljegyzési jogára tekintettel az előzetesen meg nem fizetett jogorvoslati illetéket a 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 13. § (2) alapján külön felhívásra az államnak meg kell fizetnie.

Budapest, 2020. december 8.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.  
a tanács elnöke, előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k.  
bíró

Dr. Felker László s.k.  
bíró



